

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2132/2015
24.12.2015. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Лидије Ђукић, Божидара Вујичића, Снежане Андрејевић и Бисерке Живановић, чланова већа, у парници тужиоца Р.А. из У., против туженог Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање Републике Србије, Филијала Ужице, чији је пуномоћник Н.Г., адвокат из Б., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Вишег суда у Ужицу Гж 1066/14 од 26.11.2014. године, у седници одржаној 24.12.2015. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији туженог изјављеној против пресуде Вишег суда у Ужицу Гж 1066/14 д 26.11.2014. године, као изузетно дозвољеној.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Вишег суда у Ужицу Гж 1066/14 од 26.11.2014. године и пресуда Основног суда у Ужицу П 654/14 од 30.10.2014. године, па се предмет **ВРАЋА** Основном суду у Ужицу на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ужицу П 654/14 од 30.10.2014. године ставом првим изреке, одбијен је као неоснован приговор апсолутне ненадлежности суда за поступање у овој парници, који је истакнут од стране туженог; ставом другим изреке, увојен је тужбени захтев па је обавезан тужени да тужиоцу исплати на име накнаде штете због мање исплаћене пензије за период од 01.01.2010. године до 31.05.2014. године изнесе појединачно опредељене у изреци пресуде са законском затезном каматом на сваки износ; ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове поступка од 77.600,00 динара са затезном каматом од 30.10.2014. године.

Пресудом Вишег суда у Ужицу Гж 1066/14 од 26.11.2014. године потврђена је пресуда Основног суда у Ужицу П 654/14 од 30.10.2014. године, а жалба туженог одбијена као неоснована.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку (у ревизији погрешно означен члан 361. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку) и погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као изузетно дозвољеној у смислу члана 404. Закона о парничном поступку ради уједначавања судске праксе.

Чланом 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 и 55/14), став 1. прописано је да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија); ставом 2. прописано је да о дозвољености и основаности ревизије из става 1. овог члана одлучује Врховни касациони суд у већу од пет судија.

Врховни касациони суд налази да постоји потреба за уједначавањем судске праксе, обзиром да је тужени уз ревизију доставио више одлука судова са територије Републике Србије у којима је у истој чињеничној и правној ситуацији одлучено другачије него у побијаној одлуци, па је прихваћено одлучивање о ревизији туженог у смислу члана 404. Закона о парничном поступку и одлучено као у ставу првом изреке.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија туженог основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности и на коју се у ревизији указује, јер одлучивање о постављеном тужбеном захтеву спада у судску надлежност.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је корисник пензије коју је остварио код Фонда за социјално осигурање војних осигураника, а сада пензију остварује код туженог на основу Уредбе о обиму и начину преузимања имовине, обавеза и запослених од Фонда за социјално осигурање војних осигураника од 15.12.2011. године. Тужени је донео решење о ванредном усклађивању пензија број 181-431/08 од 25.01.2008. године којим су усклађене – увећане пензије, вредност општег бода, новчане накнаде за телесно оштећење и помоћ и негу и новчане накнаде по основу инвалидности за 11,06 % и одлучено је да се тако усклађене пензије исплаћују од 01.01.2008. године. Према налажењу првостепеног суда, тужиоцу је мање исплаћена пензија у месечним износима и зато припадајућа пензија тужиоцу треба да се обрачуна према новчаној вредности бода од 9,40 динара колико је бод износио од 01.01.2008. године, после извршеног редовног усклађивања пензије.

Врховни касациони суд налази да се основано ревизијом туженог указује на погрешну примену материјалног права.

Одредбом члана 261. Закона о Војсци Југославије („Службени лист СРЈ“ бр. 43/04, 28/06, 44/99, 74/99, 3/02 и 37/02; „Службени лист СЦГ“ бр. 7/05 и 44/05), било је прописано да се пензије усклађују у односу на плате професионалних војника и да прописе о усклађивању пензија доноси савезни министар за одбрану. Наведена одредба престала је да важи на основу члана 197. став 2. Закона о Војсци Србије („Службени гласник РС“ број 116/07, 88/09 и 101/10), који је ступо на снагу 01.01.2008. године.

На основу члана 193. став 1. Закона о Војсци Србије, усклађивање износа пензија војних осигураника остварених до дана ступања на снагу овог закона, као и пензија остварених по ступању на снагу овог закона, врши се по динамици и на начин утврђен законом којим се уређује пензијско и инвалидско осигурање.

Закон о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник РС“ број 34/03, 64/04, 84/04, 85/05, 101/05, 63/06, 5/09, 107/09, 101/10, 93/12 и 62/13), у члану 75. став 1. прописује да уколико просечан износ пензије корисника у осигурању запослених исплаћене за претходну годину износи мање од 60 % од износа просечне зараде, без пореза и доприноса, запослених на територији Републике у претходној години, пензије ће се ванредно ускладити од 01. јануара текуће године, за проценат којим се обезбеђује да се износ просечне пензије за претходну годину корисника у осигурању запослених доведе на ниво од 60 % просечне зараде без пореза и доприноса исплаћеној у претходној години.

Решењем Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање бр. 181-431/08 од 25.01.2008. године („Службени гласник РС“ бр. 20/08), извршено је ванредно усклађивање пензија, вредности општег бода и новчаних накнада од јануара 2008. године и одређено да се пензије усклађују за 11,06 %, а исплата ће се вршити од 01.01.2008. године.

Имајући у виду наведене законске одредбе и решење Републичког фонда ПИО, Врховни касациони суд налази да правилно судови закључују да је пензија тужиоцу, као војном осигуранику, морала бити усклађена на исти начин, под истим условима и у истој висини као и пензија корисника у осигурању запослених, те да је због неусклађивања пензије тужилац претрпео материјалну штету у висини разлике између примљене и пензије обрачунате уз повећање од 11,06 %, који је тужени дужан да надокнади.

На основу Одлуке о усклађивању војних пензија за 4,21 %, објављеној у Службеном војном листу број 13 од 20.03.2008. године, тужиоцу је већ извршено усклађивање пензије за 4,21 % почев од 01.01.2008. године, чиме је повећана вредност бода са 9,02 на 9,40.

Међутим, приликом одлучивања о тужбеном захтеву судови су утврдили да тужиоцу припада право на увећање пензије, али на основу коју чини вредност бода од 9,40 динара за 11,06 %.

Правилна примена члана 193. став 1. Закона о Војсци Србије подразумева да је усклађивање пензије тужиоцу, требало обрачунати на вредност бода из октобра 2007. године од 9,02 динара, али увећањем за разлику између процента ванредног усклађивања пензија корисника пензија у осигурању запослених од 11,06 % и процента већ извршеног усклађивања пензија војним осигураницима од 4,21 %. То значи да је висину штете коју је тужилац претрпео у виду мање исплаћених пензија требало утврдити тако што се од пензије тужиоца обрачунате са увећањем од 11,06 % на вредност бода од 9,02 динара, одузму већ исплаћени износи са увећањем од 4,21 % на исту вредност бода.

Како је због погрешне примене материјалног права, чињенично стање остало непотпуно утврђено, Врховни касациони суд је, применом члана 416. став 2. Закона о парничном поступку, одлучио као у ставу другом изреке решења.

У поновном поступку првостепени суд ће утврдити чињенично стање имајући у виду примедбе из овог решења, с тим што ће посебно да цени налаз вештака у погледу утврђивања висине накнаде штете, а потом правилном применом материјалног права донети нову и закониту одлуку о тужбеном захтеву.

**Председник већа – судија
Весна Поповић,с.р.**